

แนวทางการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพ

พันตำรวจตรี สิทธิภาพ ไบประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-255-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMPROVEMENT OF LAW RELATED TO PUBLIC HEALTH FOR EFFECTIVE
ENFORCEMENT

POLICE MAJOR SITTIPARB BAIPRASERT

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-255-8

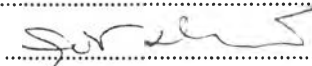
สิทธิภาพ โบบประเสริฐ, พันตำรวจตรี : แนวทางการปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข
ให้มีประสิทธิภาพ (THE IMPROVEMENT OF LAW RELATED TO PUBLIC HEALTH FOR
EFFECTIVE ENFORCEMENT) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. สุณีย์ มัลลิกะมาลย์, 145 หน้า.
ISBN 974 -332 - 255 - 8

การศึกษาวิจัยของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงการใช้อำนาจหน้าที่ขององค์กรส่วนท้องถิ่น
และเจ้าพนักงานเกี่ยวกับการสาธารณสุข ประกอบด้วยเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข พนักงานเจ้าหน้าที่
เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษและเจ้าพนักงานตำรวจ เพื่อป้องกันและปราบปรามปัญหาเกี่ยวกับการสาธารณสุขที่เกิดจาก
การประกอบกิจการของประชาชน อันก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนรำคาญ

ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันมีกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข ที่มีผลบังคับใช้หลักอยู่ 2 ฉบับ คือ
พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของ
บ้านเมือง พ.ศ. 2535 และมีกฎหมายรองรับอีกบางฉบับ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในส่วนของ การบังคับใช้กฎหมายก็คือ การขาดความชัดเจนและความเป็น
เอกภาพ ระหว่างเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานตำรวจ อันส่งผลให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายในการป้องกัน
และปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการกำกับดูแลองค์กรส่วนท้องถิ่นที่ยังมีลักษณะกว้าง
และมีช่องว่างทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจในการกำกับดูแลการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

การวิจัยได้เสนอแนะแนวทางปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข โดยกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น
มีอำนาจสอบสวนคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง
ในปัจจุบัน มิใช่มีเพียงอำนาจจับกุมและเปรียบเทียบคดีเฉพาะในบางความผิดเท่านั้น และกรณีการกำกับดูแลของ
ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคนั้น ให้ขยายขอบเขตออกไปโดยครอบคลุมถึงการดำเนินการออกข้อกำหนดแทนท้องถิ่นได้
ในกรณีที่ท้องถิ่นไม่ออกข้อกำหนด โดยการบัญญัติไว้ให้ชัดเจนในพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

ภาควิชานิติศาสตร์.....
สาขาวิชานิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา2541.....

ลายมือชื่อนิสิต ๘๑๙.๗.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C870605 MAJOR LAW

KEY WORD: ENVIRONMENTAL LAW

SITTIPARB BAI PRASERT, POLICE MAJOR : THE IMPROVEMENT OF LAW RELATED TO PUBLIC HEALTH FOR EFFECTIVE ENFORCEMENT. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. SUNEE MALLIKAMARL, Ph.D. 145 pp. ISBN 974 -332-255-8

This research is aiming to study the authorities and duties of local governments and officers related to public health, including local officials, public health officials, officers, pollution control officials and police, in order to protect and suppress problems related to public health occurred by human activities which are nuisance.

The research has found that, presently, there are 2 main public health acts enforced, Public Health Act, B.E. 2535 and Public Cleansing and Orderliness Act, B.E. 2535, and some supporting laws, for example, Enhancement and Conservation of National Environment Quality Act, B.E. 2535. In enforcing the above, some problems occur:- vagueness and inconsistency of authorities and duties of local officials and police, which cause an ineffective enforcement in protection and suppression. Moreover, in controlling and overseeing the local governments, the Public Health Act, B.E. 2535 has some loopholes concerning the authority and duty of local provision issuance.

As for the suggestions to improve the law related to public health, firstly, power of investigation should be issued to local officials to suit present reality. The Public Health Act, B.E. 2535 only grants power to arrest and fine in some offences. Latterly, controlling and overseeing activities of central administration or regional organizations should be extended to cover the operations on issuing local regulations in case where local authorities fail to perform their duties. This should enact clearly in the Public Health Act, B.E. 2535.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา.....2541.....

ลายมือชื่อผู้นิสิต..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..........

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ณ โอกาสนี้ ผู้เขียนขอสำนึกในพระคุณของท่านเหล่านั้นและปรารถนาที่จะแสดงความกตเวทิตาทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าและเมตตารับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคอยให้การดูแลอย่างใกล้ชิด และให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียน อันเป็นความกรุณาอย่างยิ่ง

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ดร. กมลชัย รัตนสกาวงศ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ท่าน พลตำรวจตรี ศิริพงษ์ สรรพदानนท์ ท่านอาจารย์ ดร. เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เล่มนี้ และผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โมวิไลกุล ท่านรองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ท่านอาจารย์ โกเมท ทองภิญโญชัย ที่สละเวลาอันมีค่าให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนให้กำลังใจและให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนอย่างยิ่ง และขอระลึกถึงพระคุณของคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้เขียน

ณ โอกาสนี้ ผู้เขียนขอระลึกบูชาพระคุณบิดามารดาผู้ให้กำเนิดชีวิตและปัญญาแก่ผู้เขียน โดยเฉพาะภรรยาและบุตรของผู้เขียนรวมทั้งบิดามารดาของภรรยาที่ให้ความรักความห่วงใย พร้อมทั้งสนับสนุนในด้านความรู้ทางวิชาการที่ทันสมัยและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

พันตำรวจตรี สิทธิภาพ ไบประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย	9
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	10
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข	12
2.1 มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามปัญหาสิ่งแวดล้อม ...	12
2.1.1 ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535	15
เหตุรำคาญ	15
2.1.2 ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของบ้านเมือง พ.ศ. 2535	25
ก. การรักษาความสะอาด	25
ข. การทิ้งสิ่งปฏิกูลมูลฝอยในที่สาธารณะและสถานสาธารณะ	28
ค. การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย	29
2.1.3 ตามกฎหมายอื่น ๆ	30
2.2 มาตรการบังคับแก่การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย	34
2.2.1 มาตรการทางปกครอง	35
2.2.2 มาตรการทางอาญา	40
2.2.3 มาตรการทางแพ่ง	42

บทที่ 3	หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ	
	การสาธารณสุข	45
	3.1 เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมาย	58
	3.2 หน้าที่และอำนาจในการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่	71
	3.2.1 หน้าที่และอำนาจในทางปกครอง	71
	3.2.2 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรม	79
	3.3 หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่น	82
	3.3.1 หน้าที่และอำนาจในทางปกครอง	84
	3.3.2 หน้าที่และอำนาจในทางยุติธรรม	97
บทที่ 4	หน้าที่และอำนาจของเจ้าพนักงานตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับ	
	การสาธารณสุข	102
	4.1 หน้าที่และอำนาจในการป้องกันเหตุร้ายและรักษาความสงบเรียบร้อย	
	ในสังคม	109
	4.2 หน้าที่และอำนาจในการปราบปราม	115
	4.3 ประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานตำรวจร่วมกับ	
	เจ้าพนักงานที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการสาธารณสุข	120
	4.3.1 การป้องกันมลพิษจากแหล่งกำเนิด	124
	4.3.2 การจัดการเหตุเคื้อครื้อนราคาณที่มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย	
	ของผู้เสียหาย	127
	4.4 ความเกี่ยวพันในการใช้หน้าที่และอำนาจระหว่างเจ้าพนักงานท้องถิ่น	
	และเจ้าพนักงานตำรวจ	129
บทที่ 5	บทสรุปและเสนอแนะ	135
	5.1 บทสรุป	138
	5.2 ข้อเสนอแนะ	140
	รายการอ้างอิง	142
	ประวัติผู้เขียน	145